

Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

20 lat
Fundacji **CBOS**
1997-2017

20 lat Fundacji CBOS 1997-2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

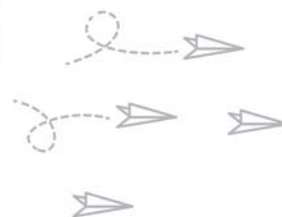
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lipcowym badaniu¹ ocenie respondentów poddaliśmy tradycyjnie działalność obu izb parlamentu oraz prezydenta, a dodatkowo oceniali oni także pracę Trybunału Konstytucyjnego, którego notowania w poprzednim pomiarze – z marca br. – okazały się być rekordowo niskie².

OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

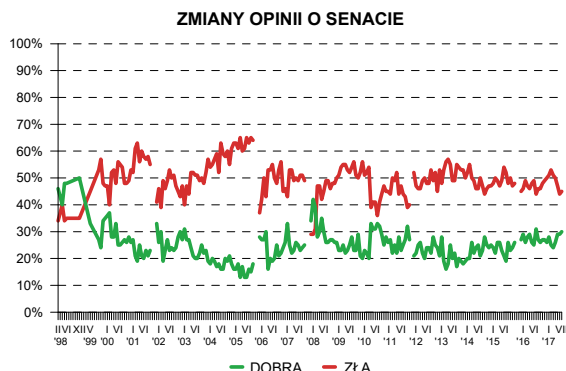
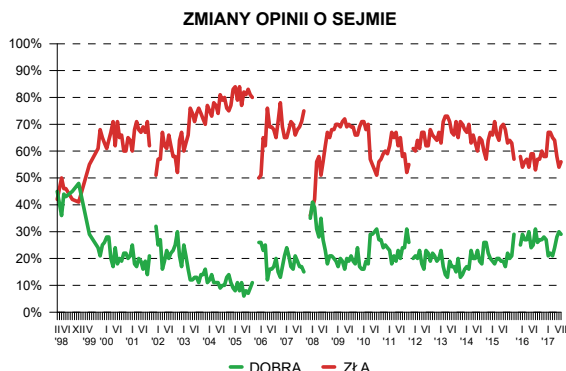
Lipcowe notowania parlamentu są zbliżone do ubiegłomiesięcznych. Oceny działalności zarówno izby niższej, jak i wyższej nadal są raczej krytyczne niż pozytywne, jednak relatywnie lepsze niż notowane w pierwszym kwartale br. i na początku drugiego. Obecnie pracę posłów negatywnie ocenia ponad połowa Polaków (56%), a pracę senatorów – ponad dwie piąte (45%). Niemal identyczny jest natomiast deklarowany poziom zadowolenia z działalności obu izb parlamentu – w stosunku do Sejmu wyraża go 29% badanych, zaś do Senatu – 30%.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany VI – VII '17
		2016						2017							
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
		w procentach													
Sejm	dobra	31	26	27	27	28	27	21	22	21	24	28	30	29	-1
	zła	53	57	57	60	58	58	67	67	65	64	58	54	56	+2
	Trudno powiedzieć	16	17	16	13	14	15	12	11	14	12	14	16	16	0
Senat	dobra	31	27	26	27	27	26	28	25	24	26	29	29	30	+1
	zła	44	46	46	48	49	50	51	53	51	50	47	44	45	+1
	Trudno powiedzieć	25	27	28	25	24	24	21	22	25	24	24	27	25	2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (326) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 29 czerwca – 6 lipca 2017 roku na liczącej 977 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Oceny instytucji publicznych”, marzec 2017 (oprac. M. Feliksiak).

Niezadowolenie z pracy posłów i senatorów jest z reguły tym większe, im wyższy poziom wykształcenia respondentów i dochody *per capita*, większa miejscowość ich zamieszkania oraz im mniejsze zaangażowanie religijne i bardziej lewicowe poglądy polityczne. W grupach społeczno-zawodowych krytycyzm w tym względzie wyrażają głównie prywatni przedsiębiorcy, kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla oraz pracownicy administracyjno-biurowi. Z kolei pozytywnie o pracy parlamentarzystów wypowiadają się przede wszystkim osoby praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu, o prawicowych poglądach politycznych, osiągające relatywnie niskie, choć nie najniższe dochody *per capita*, mające od 18 do 24 lat, a w grupach społeczno-zawodowych zwłaszcza rolnicy oraz uczniowie i studenci (zob. tabele aneksowe 1 i 2).

Pozytywnie o pracy posłów wypowiadają się przede wszystkim zwolennicy partii rządzącej (58%). W elektoracie PO i ruchu Kukiz'15 zdecydowanie przeważają oceny negatywne (odpowiednio 80% i 74%).

Tabela 2

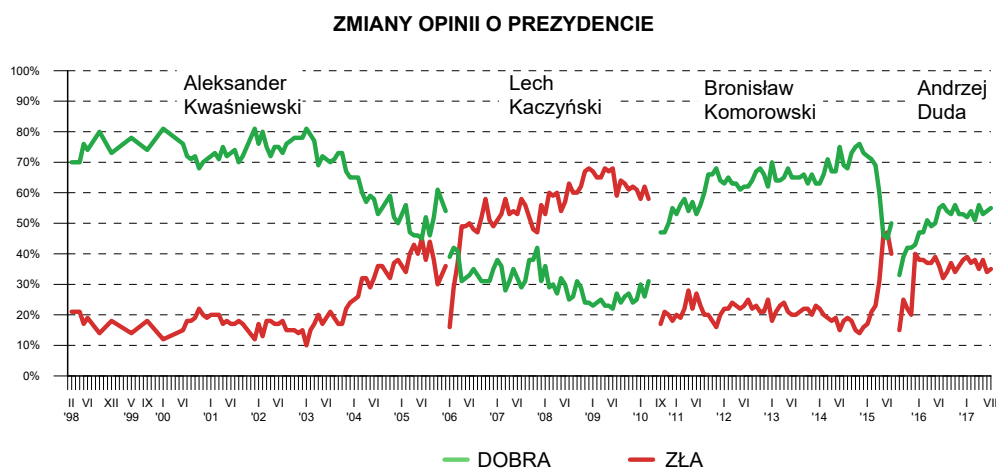
Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	58	26	16
Kukiz'15	17	74	8
PO	13	80	7
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	25	57	18
Niezamierzający głosować	22	53	25

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Od dłuższego czasu na dość stabilnym poziomie utrzymują się notowania głowy państwa. W lipcu pozostają niemal identyczne jak w czerwcu. Pozytywnie o prezydenturze Andrzeja Dudy wypowiada się ponad połowa Polaków (55%), a niezadowoleni z niej stanowią nieco ponad jedną trzecią (35%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany VI – VII '17
	2016						2017							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	w procentach													
Dobra	56	54	53	56	53	53	52	54	51	56	53	54	55	+1
Zła	32	34	37	34	36	38	39	37	38	35	38	34	35	+1
Trudno powiedzieć	12	12	10	10	11	9	9	9	11	9	9	12	10	-2

Zadowolenie z działalności głowy państwa relatywnie najczęściej wyrażają najmłodszy ankietowani, osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, osiągające najniższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym, respondenci mieszkający na wsi, a ponadto badani o prawicowych poglądach politycznych oraz praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu. W grupach społeczno-zawodowych są to głównie rolnicy, renciści, uczniowie i studenci oraz robotnicy niewykwalifikowani. Z kolei krytyczne oceny prezydentury są tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia badanych, im bardziej znacząca ich pozycja zawodowa oraz im wyższe dochody *per capita*. Krytycyzmowi sprzyjają także: zamieszkiwanie w dużych miastach, rzadsze uczestnictwo w praktykach religijnych oraz lewicowe poglądy polityczne (zob. tabelę aneksową 3).

Z działalności głowy państwa zadowoleni są niemal wszyscy zwolennicy partii rządzącej (94%), połowa zdeklarowanych wyborców ruchu Kukiz'15 (52%) oraz niespełna co czwarty potencjalny wyborca PO (23%). Praca prezydenta spotyka się z akceptacją niemal trzech piątych spośród tych, którzy nie wiedzą, czy wzięliby udział w ewentualnych wyborach parlamentarnych (58%), oraz blisko połowy tych, którzy są pewni, że nie poszliby do urn wyborczych (46%).

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	94	4	2
Kukiz'15	52	40	8
PO	23	70	7
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	58	26	16
Niezamierzający głosować	46	34	20

Zadowoleni z obecnej prezydentury są przede wszystkim wyborcy Andrzeja Dudy z ostatnich wyborów prezydenckich – 83% z nich pozytywnie ocenia działalność prezydenta. Z kolei w większości krytyczni wobec sposobu sprawowania najwyższego urzędu w państwie przez Andrzeja Dudę są wyborcy Bronisława Komorowskiego (76%). Wśród niegłosujących w ostatnich wyborach prezydenckich opinie są nieco bardziej podzielone, jednak zadowolenie z działalności prezydenta przeważa nad niezadowoleniem (50% wobec 33%).

Tabela 5

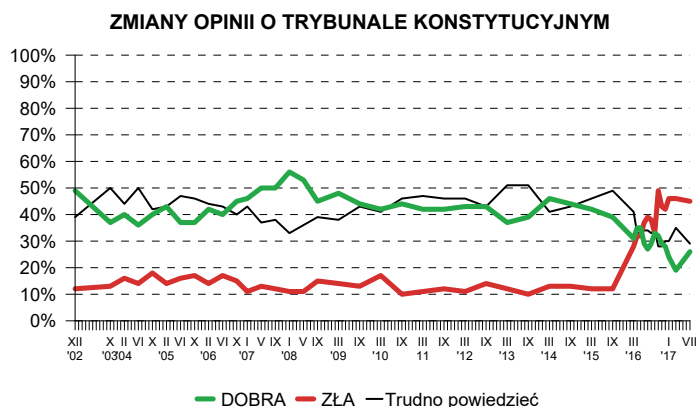
Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	83	12	5
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	16	76	8
Niegłosujący	50	33	17

OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Po znaczącym spadku notowań Trybunału Konstytucyjnego w poprzednim pomiarze – z marca br. – aktualnie oceny działalności tej instytucji powróciły do poziomu ze stycznia, co oznacza, że, pomimo poprawy, nadal są gorsze niż w całym ubiegłym roku. Blisko połowa respondentów (45%) krytycznie ocenia działalność Trybunału, zaś jedna czwarta (26%, wzrost o 7 punktów procentowych) jest z niej zadowolona.

Tabela 6

Oceny Trybunału Konstytucyjnego	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany III – VII '17	
	2016										2017			
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	III		VII
	w procentach													
Dobra	31	35	35	29	27	29	33	32	29	28	24	19	26	+7
Zła	28	32	32	37	39	38	33	40	43	42	46	46	45	-1
Trudno powiedzieć	41	33	33	34	34	33	34	28	28	30	30	35	29	-6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego zależą w znacznej mierze od preferencji partyjnych respondentów. Z aprobatą wypowiadają się o niej przede wszystkim zwolennicy PiS (47% wskazań), natomiast w elektoratach ruchu Kukiz'15 oraz PO, a także wśród osób niezdecydowanych co do udziału w hipotetycznych wyborach i tych, które nie zamierzają w nich uczestniczyć, opinie negatywne wyrażane są częściej niż pozytywne, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są potencjalni wyborcy głównej partii opozycyjnej (74% opinii negatywnych w elektoracie PO).

Tabela 7

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	47	25	28
Kukiz'15	26	57	17
PO	14	74	12
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	26	34	40
Niezamierzający głosować	18	38	44

W ostatnim miesiącu poziom zadowolenia z działalności obu izb parlamentu oraz z pracy prezydenta pozostał niemal niezmienny. Pozytywnie o Sejmie i Senacie wypowiada się niespełna jedna trzecia badanych, zaś działalność prezydenta docenia ponad połowa respondentów. Po ostatnim spadku, do poziomu ze stycznia powróciły notowania Trybunału Konstytucyjnego, nadal jednak praca tej instytucji postrzegana jest gorzej niż w całym ubiegłym roku – blisko połowa badanych ocenia ją jako złą, a tylko co czwarty respondent jest z niej zadowolony.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	56	16	976
Płeć	Mężczyźni	30	59	12	459
	Kobiety	28	53	20	516
Wiek	18–24 lata	41	46	14	75
	25–34	27	61	12	189
	35–44	24	59	16	182
	45–54	29	57	15	147
	55–64	30	55	15	177
	65 lat i więcej	29	50	22	205
Miejsce zamieszkania	Wiś	33	47	19	388
	Miasto do 19 999	31	51	18	149
	20 000 – 99 999	22	62	16	209
	100 000 – 499 999	29	63	8	133
	500 000 i więcej mieszk.	18	72	10	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	33	41	26	186
	Zasadnicze zawodowe	37	45	18	237
	Średnie	28	59	13	300
	Wyższe	19	71	10	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	70	10	109
	Średni personel, technicy	32	58	10	31
	Pracownicy adm.-biurowi	19	65	16	63
	Pracownicy usług	24	59	17	65
	Robotnicy wykwalifikowani	34	49	18	110
	Robotnicy niewykwalifik.	34	59	7	46
	Rolnicy	51	41	8	48
	Pracujący na własny rach.	16	74	9	48
	Bezrobotni	24	55	21	30
	Emeryci	28	52	20	246
	Renciści	28	51	20	65
	Uczniowie i studenci	43	42	15	34
	Gospodynie domowe i inni	31	51	18	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	60	17	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	63	12	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	61	11	249
	prywatnym gosp. rolnym	45	41	15	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	49	21	91
	Od 650 zł do 999 zł	45	43	13	130
	Od 1000 zł do 1399 zł	32	49	19	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	30	59	11	143
	2000 zł i więcej	22	71	7	188
Ocena własnych war. mater.	Źłe	15	62	24	66
	Średnie	29	53	18	382
	Dobre	30	56	14	527
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	32	17	36
	Raz w tygodniu	33	49	18	419
	1–2 razy w miesiącu	30	54	17	169
	Kilka razy w roku	24	65	11	213
	W ogóle nie uczestniczy	16	69	15	128
Poglądy polityczne	Lewica	16	81	3	166
	Centrum	26	60	15	265
	Prawica	46	43	11	293
	Trudno powiedzieć	20	49	31	240

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		30	45	25	975
Płeć	Mężczyźni	33	47	20	459
	Kobiety	28	43	28	515
Wiek	18–24 lata	43	34	23	75
	25–34	31	45	23	189
	35–44	27	47	26	182
	45–54	34	44	23	146
	55–64	28	47	25	177
	65 lat i więcej	27	46	27	205
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	40	27	388
	Miasto do 19 999	28	43	29	149
	20 000 – 99 999	26	49	25	208
	100 000 – 499 999	35	51	14	133
	500 000 i więcej mieszk.	25	50	25	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	32	36	186
	Zasadnicze zawodowe	36	41	23	237
	Średnie	29	49	22	299
	Wyższe	26	53	21	253
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	52	22	109
	Średni personel, technicy	35	42	23	30
	Pracownicy adm.-biurowi	24	51	24	63
	Pracownicy usług	24	53	23	65
	Robotnicy wykwalifikowani	35	37	28	110
	Robotnicy niewykwalifik.	35	38	27	46
	Rolnicy	46	38	16	48
	Pracujący na własny rach.	22	58	20	48
	Bezrobotni	24	37	39	30
	Emeryci	28	45	27	246
	Renciści	24	49	27	65
	Uczniowie i studenci	48	34	18	34
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	38	41	21	81
	inst. państw., publicznej	30	44	26	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	49	26	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	49	23	249
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	47	36	17	53
	Do 649 zł	29	44	27	91
	Od 650 zł do 999 zł	47	29	24	130
	Od 1000 zł do 1399 zł	29	43	28	155
	Od 1400 zł do 1999 zł	32	48	20	143
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	32	55	13	188
	Źłe	15	58	27	66
	Średnie	29	45	25	382
Udział w prakt. religijnych	Dobre	33	43	24	526
	Kilka razy w tygodniu	51	23	26	35
	Raz w tygodniu	34	40	26	419
	1–2 razy w miesiącu	30	43	27	169
	Kilka razy w roku	26	52	23	213
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	21	56	22	128
	Lewica	22	65	13	166
	Centrum	28	51	21	265
	Prawica	49	31	20	292
	Trudno powiedzieć	18	40	42	240

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	36	10	974
Płeć	Mężczyźni	54	38	8	459
	Kobiety	55	33	12	515
Wiek	18–24 lata	67	22	11	75
	25–34	51	39	10	189
	35–44	49	37	13	182
	45–54	51	39	9	147
	55–64	64	30	6	176
	65 lat i więcej	53	38	9	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	27	10	388
	Miasto do 19 999	52	36	12	149
	20 000 – 99 999	48	39	13	209
	100 000 – 499 999	56	40	4	132
	500 000 i więcej mieszk.	36	57	7	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	67	21	13	187
	Zasadnicze zawodowe	66	25	8	237
	Średnie	54	36	9	298
	Wyższe	35	55	10	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	64	10	108
	Średni personel, technicy	60	30	10	31
	Pracownicy adm.-biurowi	46	41	13	63
	Pracownicy usług	64	29	7	64
	Robotnicy wykwalifikowani	56	27	18	110
	Robotnicy niewykwalifik.	68	24	8	46
	Rolnicy	76	18	6	48
	Pracujący na własny rach.	29	56	15	48
	Bezrobotni	52	37	11	30
	Emeryci	58	36	7	245
	Renciści	70	24	5	66
	Uczniowie i studenci	70	26	4	34
	Gospodynie domowe i inni	56	30	14	81
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	45	44	11
spółce właścicieli prywatnych i państwa		47	35	18	86
sekt. pryw. poza rolnict.		50	39	10	248
prywatnym gosp. rolnym		72	21	7	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	65	21	14	91
	Od 650 zł do 999 zł	68	25	7	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	58	29	13	157
	Od 1400 zł do 1999 zł	57	36	7	141
	2000 zł i więcej	39	58	3	188
Ocena własnych war. mater.	Źle	45	39	16	66
	Średnie	55	35	10	382
	Dobre	55	36	9	526
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	23	2	36
	Raz w tygodniu	63	28	9	420
	1–2 razy w miesiącu	55	30	15	169
	Kilka razy w roku	48	44	8	213
	W ogóle nie uczestniczy	33	55	12	127
Poglądy polityczne	Lewica	27	71	2	166
	Centrum	47	42	11	265
	Prawica	79	19	2	293
	Trudno powiedzieć	51	25	24	239

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Trybunału Konstytucyjnego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	45	29	973
Płeć	Mężczyźni	27	49	24	459
	Kobiety	24	41	35	514
Wiek	18–24 lata	43	29	29	75
	25–34	27	50	23	188
	35–44	22	46	32	182
	45–54	29	49	22	146
	55–64	23	43	33	177
	65 lat i więcej	21	44	35	206
Miejsce zamieszkania	Wież	28	41	31	388
	Miasto do 19 999	23	44	33	148
	20 000 – 99 999	26	42	32	207
	100 000 – 499 999	27	50	24	133
	500 000 i więcej mieszk.	20	62	18	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	31	44	187
	Zasadnicze zawodowe	32	37	31	237
	Średnie	28	48	24	297
	Wyższe	17	60	23	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	69	18	108
	Średni personel, technicy	24	48	28	30
	Pracownicy adm.-biurowi	24	40	36	63
	Pracownicy usług	34	39	27	64
	Robotnicy wykwalifikowani	33	32	34	110
	Robotnicy niewykwalifik.	43	28	28	46
	Rolnicy	36	37	28	48
	Pracujący na własny rach.	15	75	10	48
	Bezrobotni	28	51	21	30
	Emeryci	23	46	32	246
	Renciści	16	46	38	66
	Uczniowie i studenci	45	30	25	33
Gospodynie domowe i inni	25	35	40	81	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	47	27	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	43	25	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	25	48	26	248
	prywatnym gosp. rolnym	34	35	31	53
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	27	32	42	91
	Od 650 zł do 999 zł	31	38	31	131
	Od 1000 zł do 1399 zł	28	39	33	154
	Od 1400 zł do 1999 zł	25	51	24	142
	2000 zł i więcej	22	66	12	188
Ocena własnych war. mater.	Źłe	10	54	36	66
	Średnie	25	40	35	383
	Dobre	28	47	24	524
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	37	25	38	35
	Raz w tygodniu	27	41	32	420
	1–2 razy w miesiącu	25	43	32	169
	Kilka razy w roku	27	48	26	212
	W ogóle nie uczestniczy	15	63	22	128
Poglądy polityczne	Lewica	18	72	10	166
	Centrum	25	52	23	265
	Prawica	37	36	27	292
	Trudno powiedzieć	16	31	52	239